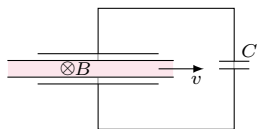

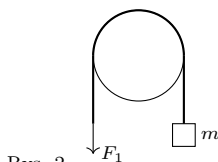
Klub 44 F

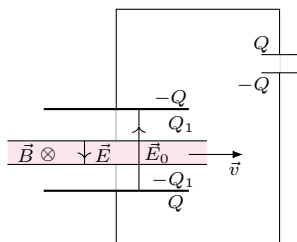
Termin nadsyłania rozwiązań: 31 V 2023

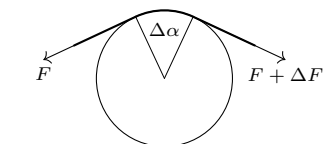
Rys. 1

Rys. 2

Rys. 3

Rys. 4

Czołówka ligi zadaniowej

Klub 44 F

po uwzględnieniu ocen rozwiązań zadań
742 (WT = 2,91), 743 (WT = 3,1)
z numeru 9/2022

Sławomir Buć	Mystków	1-44+2,81
Paweł Perkowski	Ożarów Maz.	4-36,59
Jan Zambrzycki	Białystok	3-36,35
Jacek Konieczny	Poznań	33,42
Marian Łupieżowicz	Gliwice	2-33,14

Zadania z fizyki nr 754, 755

Redaguje Elżbieta ZAWISTOWSKA

754. Okładki kondensatora płaskiego o pojemności C naładowano do potencjałów φ i $(-\varphi)$ względem ziemi. Każda z okładek tworzy z ziemią kondensator o pojemności C_1 . Znaleźć stosunek natężeń pola elektrycznego między okładkami kondensatora o pojemności C na początku i po uziemieniu jednej z okładek.

755. Zamknięte naczynie całkowicie wypełnione jest wodą. Tuż nad dnem naczynia znajduje się pęcherzyk powietrza. Jak zmieni się ciśnienie na poziomie dna, gdy pęcherzyk wypłynie?

Rozwiązania zadań z numeru 11/2022

Przypominamy treść zadań:

746. Między okładkami kondensatora płaskiego odległymi o d , których powierzchnia wynosi S , porusza się z prędkością v płaskorównoległa, przewodząca płyta o grubości $d/2$. Wektor v jest równoległy do okładek kondensatora, rozmiary płyty są dużo większe od rozmiarów okładek. Równoległe do powierzchni płyty i prostopadłe do v działa stałe pole magnetyczne o indukcji B (rys. 1). Znaleźć napięcie na kondensatorze o pojemności C połączonym z okładkami pierwszego kondensatora jak na rysunku.

747. Przez nieruchomą, poziomą belkę przerzucony jest sznurek (rys. 2). Aby utrzymać ciężar o masie $m = 6$ kg zawieszony na końcu sznurka, trzeba ciągnąć drugi koniec minimalną siłą $F_1 = 40$ N (rys. 2). Jaką minimalną siłą F_2 trzeba ciągnąć sznurek, aby ciężar zaczął się podnosić?

746. Podczas ruchu płyty wewnątrz kondensatora na swobodne elektrony działa siła Lorentza $-e\vec{v} \times \vec{B}$ skierowana w dół, siła $-e\vec{E}$ od ładunków na powierzchni płyty skierowana w górę oraz siła $-e\vec{E}_0$ skierowana w dół (rys. 3). Siły te równoważą się:

$$(1) \quad vB + E_0 - E = 0.$$

Ładunki na połączonych okładkach mają taką samą wartość bezwzględną Q , zatem

$$(2) \quad Q = CU = \epsilon_0 S E_0,$$

gdzie U jest szukanym napięciem. Napięcia między okładkami połączonych kondensatorów są jednakowe:

$$(3) \quad U = Ed/2 - E_0 d.$$

Rozwiązując układ równań (1) – (3), otrzymujemy

$$U = \epsilon_0 v B S / (C + 2\epsilon_0 S / d).$$

747. Rozważmy mały element Δl sznurka na belce oparty na kącie $\Delta\alpha$ (rys. 4). Sąsiednie odcinki liny działają na ten element siłami napięcia F i $F + \Delta F$. Różnica wartości tych sił spowodowana jest siłą tarcia ΔT . Dla małego elementu zwoju $\Delta F/F \ll 1$. Wartość siły nacisku elementu sznurka na belkę $\Delta N = F\Delta\alpha$. Siła tarcia $\Delta T = \mu\Delta N = \mu F\Delta\alpha$, gdzie μ jest współczynnikiem tarcia. Uwzględniając, że $\Delta F = \Delta T$, otrzymujemy równanie

$$dF/d\alpha = \mu F(\alpha).$$

Rozwiązaniem tego równania jest funkcja proporcjonalna do swojej pochodnej, czyli

$$F(\alpha) = F(0)\exp(\mu\alpha).$$

Dla ustalonego kąta α zachodzi $F(\alpha)/F(0) = \text{const}$. W naszym przypadku, kiedy chcemy podnieść ciężar, siła tarcia jest skierowana przeciwnie do siły F_2 i już nie pomaga, a przeszkadza: $mg/F_1 = F_2/mg$. Stąd

$$F_2 = (mg)^2 / F_1 = 90\text{N}.$$

Skrót regulaminu

Każdy może nadsyłać rozwiązania zadań z numeru n w terminie do końca miesiąca $n + 2$. Szkice rozwiązań zamieszczamy w numerze $n + 4$. Można nadsyłać rozwiązania czterech, trzech, dwóch lub jednego zadania (każde na oddzielnej kartce), można to robić co miesiąc lub z dowolnymi przerwami. Rozwiązania zadań z matematyki i z fizyki należy przysyłać w oddzielnych kopertach, umieszczając na kopercie dopisek: **Klub 44 M** lub **Klub 44 F**. Można je przysyłać również pocztą elektroniczną pod adresem delta@mimuw.edu.pl (preferujemy pliki pdf). Oceniamy zadania w skali od 0 do 1 z dokładnością do 0,1. Ocenę mnożymy przez

współczynnik trudności danego zadania: $WT = 4 - 3S/N$, przy czym S oznacza sumę ocen za rozwiązania tego zadania, a N – liczbę osób, które nadesłały rozwiązanie choćby jednego zadania z danego numeru w danej konkurencji (**M** lub **F**) – i tyle punktów otrzymuje nadsyłający. Po zgromadzeniu **44** punktów, w dowolnym czasie i w którejkolwiek z dwóch konkurencji (**M** lub **F**), zostaje on członkiem **Klubu 44**, a nadwyżka punktów jest zaliczana do ponownego udziału. Trzykrotne członkostwo – to tytuł **Weterana**. Szczegółowy regulamin został wydrukowany w numerze 2/2002 oraz znajduje się na stronie deltami.edu.pl.